

ЎЗБЕКИСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЖОҚАРЫ ҲАМ ОРТА
АРНАЎЛЫ БИЛИМЛЕНДИРИЎ МИНИСТИРЛИГИ
БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК
УНИВЕРСИТЕТИ
ТЕХНИКА ФАКУЛЬТЕТИ
АРХИТЕКТУРА КАФЕДРАСЫ

Питкериў қәнийгелик жумысының жойбары
Нөкис қаласы орайына 9 қабатлы 54
квартиралы турақ жай имаратының
архитектуралық шешими.

ТҮСИНДИРИЎ

ХАТЫ

Кафедра баслығы :

доц. Р.Н.Ешниязов

Илимий басшы:

Ш.Сейдуллаев

Питкериўши:

Төреев Айдар

Нөкис-2013 ж.

Питкерий қәнийгелик жумысының мазмуны

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Консультантлар:_____

**БЕРДАҚ АТЫНДАҒЫ
ҚАРАҚАЛПАҚ МӘМЛЕКЕТЛИК УНИВЕРСИТЕТИ
«Техника» факультети
«Архитектура» кафедрасы
Питкеріу қәнийгелик жұмысын орынлыу үшін**

ТАПСЫРМА _____

(студенттің фамилиясы, аты, әкесінің аты)

1. Питкеріу қәнийгелигінің мазмұны _____

Университет бойынша 2013-жыл «__» ____ сан бұйрық тийкарында
тастыйықланған

2. Питкеріу қәнийгелик жұмысын орынлыу үшін мағлыұматлар.

3. Есабат түсиндириу хатында келтирилген мағлыұматлар

а) норматив-қурылыс бөлими бойынша _____

б) конструктив бөлими бойынша _____

в) қурылыс технологиясы хәм мийнет қәуипсизлиги бөлими бойынша

г) қурылысты шөлкемлестириу бөлими бойынша

д) қәнийгелик бөлими бойынша _____

е) пайдаланылған әдебиеттер

4. Питкеріу қәнийгелик жұмысының сызылмалары

а) қәнийгелик бойынша _____

б) норматив құрылыс сызылмалар _____

в) конструктив сызылмалар

г) технологиялық бөлімі бойынша сызылмалар

д) Құрылысты шөлкемлестіріу бөлімі бойынша сызылмалар

5. Питкеріу қәнийгелик жұмысының бөлімлері бойынша консультанттар

	Питкеріу қәнийгелик жұмысының бөлімлері	Басланыуы	Тамамланыуы	Қолы	Консультант-лар
1	Архитектуралық бөлімі				
2	Конструктив бөлімі				
3	Құрылыс технологиясы хәм мийнет қәуіпсизлиги				
4	Экономикалық бөлімі				

Изоқ

1. Питкеріу қәнийгелик жұмысы бойынша сызылмалар саны 420 x 542 А 1 бөліміндегі 5-6 бетті, тусиндіріу хаты 210x297 мм өлшемде А 4 көлеміндегі 60-70 бетті пайдаланыуға усыныс етіледі.

2. Ҳәр бир тапсырма көрсетилген муддет ақырында консультант тәрәпинен қол қойылғаннан кейин нәўбеттеги бөлимди орынлаўға кафедра тәрәпинен рухсат етиледи.

3. Тапсырма берилген сәне _____

4. Тамамланған питкерий консультатив жумысын тапсырыў сәнеси

Питкерий қәнийгелик жумысы илиимй басшысы

Тапсырманы орынлаў ушын қабыл қылынды _____

Кафедра баслығы _____

Питкерийши _____

МАЗМУНЫ

МАЗМУНЫ

1. Кирисиў
2. Архитектуралық бөлими
3. Конструктив бөлими
4. Құрылыс технологиясы ҳәм мийнет қәўипсизлиги
5. Экономикалық бөлими
6. Жуўмақлаўшы
7. Пайдаланылған әдебиятлар

КИРИСИЎ

Кирисиў

Илимий техникалық раўажланыў тезлениўи ҳәм тийкарғы бағыттағы қойылатуғын жаңа талаплар республикамыз жасларының сонның ишинде жетекши жоқары оқыў орынларындағы бакалавр архитектура кәнийгелигиниң алдыларына жана ХХІ әсир талабына муўапық турақ жай маселелерин халықтың заманагөй талапларын қанаатландыратуғын дәрежеде экологиялық қолайсызлықларды есапқа алыў мақсетинде жойбарларын ислеў ҳәм қурып тәминлеў үлкен ўазыйпаларды жүклеўди Архитектура бакалавр кәнийгелиги келешекте мәмлекеттин сиясий ҳәм экономикалық тараўында және де миллий дәстүримизди қайта тиклеўге жаңа типтеги экологиялық шараятларды есапқа алып жойбараўшы тийкарғы кәнийге болып табылады.

Әсиресе өз ғәрезсизлиги жылларында ерискен үлкен территориялық ресурсларға экономикалық потенциялар ҳәм миллий дәстүримизди қайта тиклеўди раўажландырыўда үлкен әҳмийетке ийе.

Илимий техникалық раўажланыў тезлениўин ҳәм тийкарғы бағыттағы қойылатуғын жаңа талаплар республикамыз жасларының соның ишинде жетекши жоқары оқыў орынларындағы бакалавр архитектура кәнийгелериниң алдыларына жаңа ХХІ әсир талабына муўапық, халықтың заманагөй талапларын қанатландыратуғын дәрежеде экологиялық қолайсызлықларды есапқа алыў мақсетинде жойбарларын ислеў ҳәм қурып тәминлеў үлкен ўазыйпаларын жүклейди. Архитектура бакалавр кәнийгелиги келешекте мәмлекеттиң сиясий ҳәм экономикалық тараўында және де миллий дәстүрлеримизди қайта тиклеўге жаңа типтеги экологиялық шараятларды есапқа алып жойбарлаўшы тийкарғы кәнийге болып табылады. Әсиресе жаңа өз ғәрезсизлигине ерискен мәмлекетимиз үлкен территориялық ресурсларға, экономикалық потенциалға ҳәм миллий дәстүримизди қайта тиклеўди раўажландырыўға үлкен итибар қаратпақта.

Республикамыздың заманагөй архитектура-қурылыс тийкарын көрип шығатуғын болсақ, бунда биз Амир-Тимур дәўириндеги ҳәм тимуршылар тәжирийбелерине тийкарланып Орта Азиядағы ҳәм дунья жузиндеги заманагөй архитектура ҳәм қурылыс тарийхында бай тәжрийбеге сүйенген ҳалда имаратларды халық талабына жуўап беретуғын жақсы тәреплерин ашып алыў лазым. «Архитектура» пәни қурылыс санааты ҳәм имарат сооружениелер архитектуралық қурылыс жоболарының тийкарлары конструктив бөлимлери, элементлери архитектуралық композициялары

тақлау хәм қабыл етиу, архитектуралық жойбарлардың физика-техника тийкарлары, қала қурылысы, хәм ислеп шығару имаратлары, комплекслери көлемли планластыру композиция хәм конструктив шешимлери, имарат хәм олардан пайдалану, архитектура естеликлери қайта ислеу имарат хәм қурылыс элементлери мақсетлери ислеуден ибарат. Қурылыс бул қалеген мәмлекет экономикасында жетекши тарау.

Архитектура жәмийетиниң социал шараятында уақыттың рухына хәм шараятлараға бейимлесип барған.

Республикамызда капитал хәм турақ жай қурылысын рауажландыруда айтарлықтай қаржы ажратылады. Республикамызда экологиялық жағдайларды есапқа алып жылдан жылға шырайлы турақ жай имаратлары бойынша көп қабатлы турақ жайларды қуру мумкиншилигине ийемиз. Бундай типтеги көплеген имаратларды Қарақалпақстан аймағына қуру мумкин.

Мениң питкеріу жумысымда жойбарлау тийкарлары бойынша жаңа технологиялық шараятлардан пайдаланған ҳалда Нөкис қаласына арналған 9 қабатлы 54 квартиралы турақ жай имаратын жойбарладым.

Архитектуралық бөлім

1-бап. Архитектура-қурылыс бөлими

1.1 Тапсырма—дәстури. Қарақалпақстан аймағында қала хәм районларда турақ жай биаларының қәлиплесиўи.

Қарақалпақстан аймағына тийкарланған заманагөй **Нөкис қаласы орайына 9 қабатлы 54 квартиралы турақ жай имаратының** шараятымызды есапқа ала отырып, жойбарлаў усынысын бериў хәм жаратыў.

2. Имараттың типі басқа типтегі структуралар менен айырмашылығы.

3. Бөлимлердің қурамы хәм майданлары ҚМҚ жәмийетлик имаратларынан алыныўы керек.

4. Қай жерде қолланыўы, қурылысы, жағдайы, имараттың класы, жуўапкершилиги беккемлиги коэффициенті.

- Нөкис қаласы

- Қысқы ҳаўаның температурасы $-20 \text{ с} 25 \text{ с}$

- Топырақтың қурамы- сазлы, қум.

- Класс жуўапкершилиги -1

- Өртке қарсы дәрежеси -1

- Беккемлик коэффициенті -1

5. Архитектуралық – планировкалық шешимлерине тийкарғы жуўаплар, архитектуралық қурамы, функционал-технологик шөлкемлестириўдің оптимал талапларына жуўап бериўи керек.

Тийкарғы талаплар имараттың архитектуралық-көркемлик шешимлери хәм оның ишки көринислерин физикалық шешимлерине қаратылыўы хәм ҳәзирги заман архитектурасын ең алдыңғы усыллырынан пайдаланыў. Өзбекистан хәм соның менен бирге Қарақалпақстан миллий архитектурасының заманагой көркемлик шешимлери қолланылыўы керек.

6. Конструктив шешимлерине талаплар темир бетон, каркаслы жеңил металл конструкцияларын, қуымалы темир бетон хәм гербишлер қолланылыўға болады.

7.Инженерлик ускенелерге талаплар амелдеги шегара бойынша алынады.

8.Жойбарлаў ушын усыныс етилген имарат бөлмелери хэм жәрдемши бөлмелердиң курамы хэм олардың майданы. Қарақалпақстан аймағындағы қала хэм районларда жәмәәт биналары хэм иншаатларының қәлиплесиўи. Ўақыттың өтиўи менен жәмәәт биналары хэм иншаатларының ўазыйпасы курамаласып хэм кеңейип барған. Уй жайлар архитектурасы жәмийеттиң руўхына хэм шараятларға көнлигип барған ол әпиўайы ықтырма яки унгирден бизиң дәўиримизге келип хәзирги заман турақ-жай яғный хәзирги заманға сай конструкция хэм ускенелер менен курамаласып бармақта.

Дәслепки пайтлардан экономикалық маселелердиң хәлсизлигинен жумысшылар кушиниң хэм курлыс материалларының жетиспеўшилигиниң нәтийжесинде жәмәәт биналары хэм иншаатларының жағдайы жүдә мушкил жағдайда болған.

Соның ушын Қарақалпақ халқының дәстурий имаратлары өзиниң ықлым шараятына мәденият дәрежесине хам урп әдетлерине қарап көркемлик мәдениятына сәйкесленген болады.

Жәмәәт биналары хэм иншаатларының Ўзбекистанда курылысы өзиниң дәстурине ийе. Олар еки усылда курылған Миллий хэм Европа туринде. Ферғана уйлери болса Ферғананың гөззал ойпатлықларында пайда болып, жабық характерин жоғалтқан. Бул өзиниң планында яғный жойбарында ишки хаўлиси болмай айўан арқалы бағларға каратылған болады. Ферғана ойпатындағы хэм Ташкент облыстында айўанлар айналы болып булл турдеги айўанлар (қысқаша усыл) деп аталған хэм пайдаланыўшы хожалық жыл даўамында пайдаланған. Жоқарыда айтылған миллий жойбарлар апиўайы ускенелер хэм усыллар менен өз ықлым шараятына жақсы масласқан. Бул усыллар хәзирги ўақытта архитекторлар тәрөпинен хәзирги заман имаратларын өзлестириўде яғный жойбарлаўда кең қолланылып келмекте.

Ўзбекистанда совет дәўиринде завод хэм фаврикалардың курылысы бул жерде халықтың санының тез өсе баслаўына себеп болған. Бул болса өз наўбетинде курлысының тез пәтте өсиўине алып келген.

Ески қалалардың өсиуі менен бир қатарда жаңа қалаларда пайда бола басады Жайлардың сан мұғдарының өсиуінен тысқары сапалы тәрептенде өсиуі пайда болды. Әсиресе 2 ши жер жузлик урыстан соң Өзбекистан архитектура хәм құрлысы тез раўажланды.

Бул құрлыслар бир турдеги жойбарлар менен алып барылды. Ири-ири турак-жай районлары құрылды. Бул турак жайлар 4 - 9 қабатлы болып толық ускенеленген. хәзирги ўақытта бир қыйлы (типовой) жойбарлар устинде жумылар арып барылмақта. Себеби булл жойбарлар хәм құрылыслар хәзирги заман миллий урп-әдетлер мәдениятымыз тарийхының талапларына жуўап бере алмайды. Қарақалпақстан шараятында барлық жерлерге бир турдеги турак жайларды жобаластырыў хәм құрыў миллий мәдениятымыздың жойтылыўына алып келеди. Мәмлекетеимизде миллий тексеріў институтлары тәрепинен тәбият ықлым шараятын жер қыймылдаўына есапқа алынған. Усы карталарға қарап құрылыс қәнийгелери уйлердің турлерин таңлайды оннан пайдаланылады хәм құрылады. Уйлердің таңлап құрылыўға қандай құрылыс шийки затлардың барлықғы құрлыс-техник ускене хәм асбаплардың жағдайларыда тәсир етеди. Лекин, булл нәрселер өзгериўшең болады,улыўма техник экономикалық өзгерислерге, пән техниканың өзгериўине де байланысly.

Соның ушын жойбарлаўшы архитектордың алдына қойылатуғын ўазийпа бул хәмме шарт-шараятларды толық уйренилгеннен кейин ен қолай хәм шырайлы орта қабатлы турар-жайларды жойбарлаў әсиресе Қарақалпақстан жериниң шарт-шараятын уйренип есапқа алыўымызда улкен итибарға алыныў керек болған керекли шеберликлер керек.

1.2. Нөкис қаласы орайына 9 қабатлы 54 квартиралы турак жай имаратының көлемли планировкалық хәм архитектуралық шешимлери.

Хзирги ХХІ-әсирде имаратлар архитектуралық планировкалық шешимлери заманагой типте жойбарлаў мумкиншилигин иске асырыў әсиресе жәмийетлик имаратларды оригинал сыпатқа ийе болыўы ушын жойбарлаў хәр бир архитектордың ўазыйпасы. Бул **Нөкис қаласы орайына 9 қабатлы 54 квартиралы турак жай имаратының** көлемли планировкалық хәм архитектуралық шешими нөкис қаласына ретлестирип жаңа заманагой системада архитектуралық формаға ийе болыўы ушын жойбарланды. Жойбарланыўшы орын тегис қала орайында кең жол атирапында жайласқан.

Территорияда санитария-гигиеналық шараятларды нормалық талаптары дәрежесінде тәминлениуі үшін көклемзарлау хәм абаданластыру бойынша жумысларды иске асыруу көрип шығылды. Көклемзарлыққа ерисиу үшін ҳәр қыйлы декоратив тереклер, гуллер, көк шөплер отырғызыу арқалы ерисилди. Улкен жол жеңил машиналардың журиу қозғалыслары инстинсивлигинен тийкарғы жолларды асфальтлы бетоннан жабыу қабылланған бас планда өртке қарсы илажлар бойынша майданларда имаратқа өрт машиналардың еркин келиуін тәминленген. Имарат хәм соруженелер СНиП II-M-I-II ге сәйкес алынып жойбарланды.

Қурылысты жойбарлауда басланғыш белгилери

I. Қаланың климат шараятлары – Нөкис қаласы

- Сыртқы ҳауа есаплы температурасы –19с нольден томен.
- Грунттың қатыу тереңлиги – 0,8м
- Көбирек болатуғын самал бағыты - арқа-батыс
- Самал тәсиринен – 0,6 кПа
- Қар салмағынан жүк – 0,5кПа

II. Инжинер геологиялық хәм гидрогеологиялау берилгенлер.

- Қурлыс майданы Нөкис қаласы орайында жайласқан
- участка рельефи –II Группа
- геологиялық қатнаста грунт – суглинист 2,3 м
- грунт асты суу қаді – 2,0 м тереңликте хәм портлантцемент үшін қауипли емес.
- СНиП II—7-81 «Строительство в сейсмических районах» сәйкес қурылыс районық баллық зонаға жатады.
- грунт есаплы қарсылықлары

$$R_{II}=0,3 \text{ МПа}$$

$$R_{III}=0,37 \text{ МПа}$$

Көлеми планировлалық шешим бойынша инсанларды өзине тартыўшы және пайдаланыў мүмкиншилиги қолайлы жергиликли климатқа масластырылған жойбарланды.

Имарат узынлығы 43,4 метр, ени болса 37,2 метр, бийиклиги 23,7 метр жәнеде сыртқы комуникацияның ишки тәрепке қолайлы өзлестириў мақсетинде подвал бийиклиги 1,80 метр қурылыс материалы блок темир бетон хәм гербиштен исленди. Лесница маршы ени 1,20 метр, техника есапқа алынған.

§1.3. Учаскасының бас планы, абаданластырыў шешимлери.

Имараттың тийкарғы планировкалық шешими сыртқы атырапын абаданластырыў шешими бул имараттың инсанлар ушын тәсири жайласыў орны хәм зәрурлигине қарап қабылланады. Абаданластырыў шешимине заманагой усилда исленди хәм гул егиў орынлары еки тәреплеме өтетуғын тийкарғы жоллар менен байланыстырылады. **Соның менен бир қатарда адамлар дем алыўы ушын, еки имарат ортасына (Сквер) киши бағ паркин жойбарладым. Машиналарға хәм басқа шаўқымларды кемейтиў** мақсетинде тийкарғы жол бойына терек егилиўи ушын ени үш метр аралық қалдырылып, тереклердің арасы төрт метрден отырғызылды. Гуллерди егиў орынлары имараттың еки қаптал тәрепиндеги ажратылған орынға егиў планластырылды. Имарат атирапындағы егислик орынларын ағын суўларға тийкарланып бир бирине суў өтиўи ушын жер асты көмилген асбест турбалар арқалы байланыстырылады.

Конструктив бөлими

II-Бап.Конструктив бөлими

2.1. Имараттың конструтив шешими фундамент, дийўал, аралық хәм жоқары бастырмалар.

Турақ жай имараттың улыўма узынлығы 43,2 метр хәм енине 14,0 метр 9 қабат бийиклиги 43,0, м. Бул 54 квартиралы турақ жай имарат тийкарынан дийўал конструктив системасы калонна балконлардан арасы гербиштен өрилди сыртқы дийўал қалынлығы бир ярым гербиш ямаса 38 см.

Имараттың конструктив схемасы өз-ара бир-бири менен байланыслы болған, имараттың бекемлиги хәм турғынлығын тәминлеўши жук көтериўши конструкциялар жыйнағынан ибарат.

Имараттың конструктив шешими хәм жойбарлаў даўамында оның конструктив дизимин тақлаў хәр бир конструкциясының статик ролин анықлайды.

Имараттың жук көтериўши конструкцияларды өз-ара бир-бири менен байланысқан вертикал хәм горизонтал элементлерден ибарат.

Горизонтал жук көтериўши конструкциялар оларға тәсир етиўши хәмме вертикал кушлерди өзине қабыл қылып, оларды вертикал жук көтериўши конструкцияларға узатылады. Олар өз нәўбетинде пайда болған куш хәм зорықыўларды фундамент хәм тийкарға узатылады.

Горизонтал жук көтериўши конструкциялар әдетте имараттың қаттылық диафрамасы рлоин ойнайды. Горизонтал қаттылық диафрамасы имаратқа тәсир етиўши хәмме горизонтал кушлери (самал, сейсмик) қабыл етип бул зорығыў хәм кушлери вертикал конструкцияларға узатылады.

Бул имараттың горизонтал жук көтериўши конструкцияларға өртке шыдамлы талапларына көре қыйын жаныўшы яки жанбайтуғын болып хәм

экономикалық талаптарға ұлыма раўиште қолланылып отырған жыйма хәм куйма темир бетон конструкцияларда толық жуўап береді. Вертикал жүк көтеріўши конструкциясының конструктив системасын анықлаўға тийкарғы фактор болып есапланады гербишли дийўал, имаратлардың қурылыс дизимлери, жүк көтеріўши конструкцияларды қурыў технологиялар жыйнағын қурылыс дизимлерин қурайды. Қурлыс дизимлерин, қурамы конструкцияларының матеряллары, қурылысты шөлкемлестириў хәм қурылыс системалары сыяқлы тийкарғы көринислерден ибарат.

Тийкарлар хәм фундаментлер.

Фундаментлер тийкарынан жыйналмалы 2500x500x600 мм жыйналмалы блоklar хәм куйма блоklarдан ибарат. Фундаментлер котлаван қазылып план схемасы бойынша қойылды. Куйма бетон блоklar арасына хәм айрым ашықлық орынларына пайдаланылады. Монолит бетонлар объект басында стандартқа жуўап бериў мақсетинде вибрациялық усылда тығызлап куйылады. Қалған дийўал астына апиўайы қурлыс системасындағы тәртипте жыйналмалы блоklarды тақлаў усылында исленеди. Фундамент асты мақсетке муўапық тығызланды фундамент сыртқы кобанник формасындағы плиткалар менен қапланды. Жердің устинги қабатларында жайласқан хәм мақсетлеринде пайдаланылатуғын геологик жыныслар грунтлар деп аталады. Имарат хәм иншаатлардың аўырлығы оларға тәсир етиўши кушлерди хәм диформацияларды қабыл қылыўшы грунт қатламы тийкар деп аталады. Беккем тийкарлар тәбийий хәм жасалма ислеў бериў усыллары менен беккемленген тийкарларға жасалма тийкарлар деймиз.

Грунттың есапланған қарсылығы (расчетное сопротивление) тийкар беккемлигин хәм бир тегис тығызланыўынан көрсеткиши есапланады.

Бул сондай қарсылық, бунда имараттың шөгийи есапланған шөгийден артып кетпейди, яғный имарат тегиз шөгеди, нәтийжеде дийўалларда жарықлар пайда болыўы ямаса дийўаллар аўып кетиўи сыяқлы хәдийсе жуз бермейди.

Ызғарланған грунттың беккемлиги (оны тийкар сыпатында аланда) көп халларда төмен болады. Сызат суўлар грунтқа химиялық тәсир көрсетиўи мункин бунда суў грунт қурамындағы жеңил ериўшен дузларды еритип бослығқлар пайда етеди., буның ақыбеттинде грунт босасып қалады.

Соның ушын тәбийий тийкар таңлаўда сызат суўлардың тәсирин есапқа алыў хәм олар зыян келтирмеўи ушын шаралар белгилеў керек. Қум

грунтлар -0,05 тен 2 мм ге шекем хәр қыйлы ириликтеги хәм тығызлықтағы кумлар сиңдириўши болады.

Шығал кум хәм ири кумлардың усаплы қарсылығы 4.5 Па ға шекемтийкар грунт қурамының -50% ке ызғарланған грунтлар жуда ызғар. -80% көп ызғарланған грунтлар тойдырылған грунтлар деп аталады. Имараттың тусетуғын аўырлық хәм пайда болатуғын кушлер хәм тәсирлерден өзине өзине қабыл қылынатугын имараттың жер астындағы бөлегине фундамент деп аталады.

А. Фундаментлер төмендеги талапларға жуўап бериўи керек

- беккемлик
- устинлик
- узак муддетке шыдамлылық
- суўыққа шыдамлылық
- жер асты суўларына шыдамлылық
- индистрял талаплар
- экономикалық талаплар

Б. Фундаментлер төмендеги көрсеткишлерге қарап класификацияланады.

- шуғырлығына қарап (жер қәддине салыстырғанда) п 58 м болса, туруң жайласқан фундаментлер Н s м болса терең болмаған фундаментлер.
- юул имараттың кнонструктив тури лента тәризли экономикалық көрсеткишлерине көре а) Имараттың орташа қарежетлери қурамында фундамент -10% тин қурайды. б) Аўырлық бойынша -20% тин қурайды, в) улыўма мийнет сарыпларының 15% тин қурайды.

Фундамент конструкциясы хәм оған қойылатуғын материаллар-фундамент қандай тереңликтен ислеп шығылыўы, фундаментке тусетуғын кушлердің муғдары хәм характерине имараттың турине конструктив қапталлас имаратлардың фундаментлерине жер асты инженер комуниацияларнан жайласыўына қурылыс майданшасының табиий шараятларына, грунтың музлаў қалынлығына сызат суўларының бар жоқлығына хәм басқа шараятларға байланыслы.

Фундаментлар

Фундаментлар турлери бир неше болып оларға лента, стакан, бир тегис қазық киреди булардың ишинде лента сыяқлы фундамент қолланылып ол төмендегише характерленеди.

Бул турдеги фундаментлар узликсизлента формасында болып имарат жук көтеріуши дийуаллардың дауамы есапланады.

Бундай фундаментлар тийкарынан онша терек болмаған халларда, имарат жер төлели болғанда, бас тийкаргы имарат қурылғанда, сондай-ақ бир тегис болмаған шөгийлер жерден бөлент бөлиминде бөлинип қуратуғын имаратлар қурыуда қолланылады.

Косе кесименде көринисине көре, туры төрт муйеши, трапедия сыяқлы басқышлы хәм жыймалы падушкалы болады.

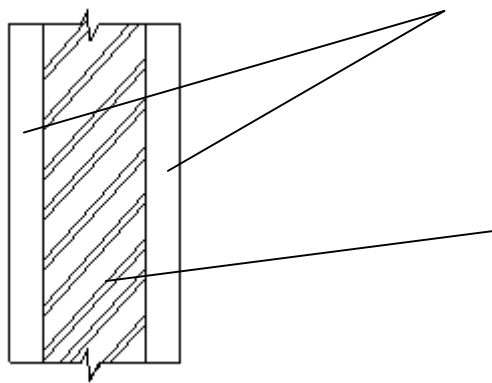
Лента таризли фундаментлар имараттан тусетуғын уақытша хәм тураклы кушлерди конструкция болып қалмай имараттың жер төлеси бөлмелерин қорғаушы конструкция болып табылады.

Лента сыяқлы фундаментлардың қысылуы мәделине қарап деформациялар бойынша есапланған тийкаргы тәсир етиуши норматив басымды 0,2-0,25 см 2 қа шекем көбейтиу имканын бериуши жаңа усыллары бар бул усыл фундамент падушкаларын ени кеснин кемеййтириу хәм маиериаллар сортын кемейтиу имканиятын береды. Массалық қурылыс дауамында н4 көп тарқалған жийма темир бетон конструкциялар фундамент падушкалары хәм фундамент блоклары есапланады. Бундай конструкциялар М-100 М-200 бетоннан тайарланып ауырлығы етонаға шекем болады. Лента тәризли фундаментлардың заманагой индустриал тури ири өлшемли ири панели уйсазлыққа қолланылатын фирма туриндеги фундаментлар болып есапланады. Сыртқы кушлер тәсиринде ислениуине қарай фундаментлар 2 турге бөлинеди.

1. Қысылуышан яки жеке қысылуышы кушлерди қабыл қылуышы.
2. Ийилиуышен яки созылуышы кушлер тәсиринде де ислей алатуғын

Дийуаллар

Сыртқы дийўаллар пискен гербиштен қалынлығы 38см, ишки дийўаллар 25 см 81м перегородкалар 12см өрилди 81м гипсакартоннан 10 см ғалынлықта пайдаланылады. Сырқы дийўаллар извест қумлы сыбаў менен сыбалып бекемленеди. Буны суўретте көриўимиз мумкин.



Имарат извест 3умлы сыбаў
 $\gamma_{01} \text{ К2/м}^3=180$

$B_1=b_3=0,76 \text{ ВТмс } S_1-S_3=Q.Y$

Гербиш дийўал $V_{02} = 1400 \text{ кг/м}^3$

$D_2=0,52 \text{ АТ/мс: } S_1=71 \text{ АТ/мс}$

Дийўаллар имараттың тийкарғы конструктив бөлеклерин бири есаплананып сырқы хәм ишки дийўалларға бөлинеди. Сыртқы дийўаллар имарат бөлмелерин сырқы орталық тәсиринен, яғный жиўапкершиликтен, самалдан сырқы темпиратуўрадан, шаўқымнан хәм куяш рдиациясынан қорўайды. Сыртқы дийўал турин дурыс таңлаў имараттың улыўма нарқына тәсир етиўши тийкарғы фактор болып оның 20-25% тин қурайды. В сырқы дийўалларға қойылатуғын тийкарғы талаплар.

-Дийўаллардың бекемлиги курылыс элементлериниң физикамеханикалық қәсийетлериниң тийкары. Көпке шыдамлылық хәм өртке шыдамлылық талаплары бекемлик пенен байланысды болып, Дийўал элементлерин сырқы орталық кери тәсир етиўши факторлардан қорғаў, отқа шыдамлы материалларды пайдаланыў көзде тутылған.

Сыртқы дийўаллардан есик хәм терезелер ушын арналған бослықлар лоджия хәм болконларға шығатуғын есик хәм терезелер орны қалдырылады. Терезелердиң дийўал менен байланыслы жоқарыда айтып өтилген талаплар тийкарында ҳмелге асырылады.

Имараттық жоба көлеми шешимин тәбийий ықлымлық хәм инженер-геологик қурлыс жағдайларын есапқа алған халда сырқы дийўалларды вертикал деформация шовларын қалдырыў көзде тутылады.

Сыртқы дийұаллардың классификациясы сыртқы дийұаллар төмендегі өзгешеліклеріне тийкарланып классификацияланады.

1. Ұазийпасына қарап, жүк көтеріуші және сыртқы орталықтан қорғаушы,

а) жүк көтеріуші сыртқы дийұаллар,

б) өз ауырығын көтеріуші сыртқы дийұаллар,

- Сыртқы дийұаллар материалларының түрлері, өлшемлеріне көре

а) гербишли

- ауырлығына қарап

- Ыссылық техникасы (теплотехника) көрсеткішлері

- Жыйналыу дәрежесіне қарай

- күш тәсирінде іслеу ұсылына көре а) Затты конструкциялар

б) ийилиушең конструкциялар

- Дузилісінің құрамына қарай

а) бір қатламлы

б) көп қатламлы, сыртқы дийұаллар имараттың ең құрамалы конструкцияларынан бірі есапланады.

Сыртқы дийұаллар түрлі күшпен және күшсіз тәсір етіуші факторлар тәсирінде істейді. Булардың қатарында дийұалдың массасы, оған сырттан және іштен тәсір етіуші күштер және зорығулар. Сыртқы дийұаллар индустриал және тежелі болыуы керек, себебі олардың бағасы имараттың ұлыуға қыйматының 20-25% тін құрайды.

Ішкі дийұаллар (перегородкалар) – ірі панеллі гипсобетон және гипсоцемент бетон сериялары 1.231. –1 лып 1 қалыңлығы 10см гипсі және гербіш.

Аралық және жоқарғы бастырма.

Аралық бастырмалар монолит хәм жыйналмалы усылда болып, материалы бойынша темир бетоннан исленеди. Имараттың барлық этажында хәр қыйлы өлшемдеги геўиклер плиталар хәм монолит қалыңлығы 22см темир бетон қолланылады. Норматив бойынша плитаның ернеги кеминде дийўалдың 12 см жерин илип турыўы шарт. Плиталар қойылғанда горизонтал ойлы бийиклиги емм де асып кетпеўи керек.

Темир бетон плиталар гербиш дийўалларды монтаж кәтдинде жук көтериўши кранлар менен орнатылады. Плиталардың толық параметри бойынша жұмысшы арматура каркасы қуйылып бетоннан антисисмик лента қойылады.

Плиталар сериясы 7.141.1-40с, ВІП 1,2,3 болып маркалары 1 пк 59. 12-45,8 ATV –с7,с8 хәм 1 пк 47,12-8iATV –с7,с8

Плита схемасы

Жиймалы темир бетон конструкциялар классификациясы.

Жойбарлар	Белгили серия	Маркасы аты	Саны дана	Масса тонна
	1,141-40с,28 ВІП 1,2,3	Аралық бастырма		
ПК –1		1 пк 59.12-45;АТВ-с7;с8	373	2.07
GR –2		1ga 47-12-8 АТВ-с7,с8	350	1,65
		1 пк36-12-8 АТВ-с7:с8	650	

Есик хәм терезелер. Имараттың есик хәм терезелер рамалары өзбекистанда ислеп шығарылған ағаш буйымлары хәм акфа каталоги тийкарында қабыл қылынады. Сол тийкарды қылынып заманагой акфа металл материалларынан пайдаланылады. Имараттың өзине тусер бахасын арзанлатыў мақсетинде тек еки өлшемдеги терезелер қолланылады. Сыртқы есиклер жойбар усылы

бойынша қысқаша ЕС (есик сыртқы) маркасы менен, ал ишки есик ЕИ (есик ишки) деп белгиленеди.

Терезелер болса ТЕ (терезе) маркасы менен белгиленип размерлери дитсиметрлерде алынады. Бийклик ени мәселен 32-20 бунда 32-бийиклиги ямаса 3 метр 20 сантиметр екенлиги билдирилсе 20 ени болып 2 метр екенлигин билдиреди.

План итажларында есик, терезе маркалары толық жазылады.

Аква буйымлары классификациясы.

Жойбарлар	Материалы	Маркасы аты	Саны дана	Майданы м2
Те	Метал аква	Те-10-15	288	604,8
Те	Метал аква	Те -20-15	36	108
Те	Метал аква	Те -10-15	54	27
Ес	Метал аква	Ес -10-20	162	324
Еи	Метал аква	Еи -09-20	351	702
Еи	Метал аква	Еи -07-20	162	324
Еи	Метал аква	Еи -07-20	126	152

2.2 . Туруақ жай имаратын тәбийгый жақтылық пенен тәминлеу есабы.

Архитектурада имаратлардың ишки бөлмелерин тәбийий жақтылық техникасы зәрур әҳимийетке ийе. Терезелердің улыўма майданы формула менен анықланады $S_{53p} = S_n / 100 \cdot L_n / K_3 / 20 / 01 \cdot K_3$ булл жерде S_n имараттағы майдан 30кв. м L_n -тәбийгий жақтылықтың норматив коэффициенти. Бул төмендеги формула менен анызланады.

$$L_n - L_n \text{ м'мс}$$

L_n – бөлмени тәбийғый ықлымы ушын тәбийғый жақтылық коэффициенти.

K_e -артықша коэффициент

K_o - терезениң улыўма жақтылық өткерий коэффициенти,

K_{3p} - Қарама-қарсы турған имараттың сайасының тйсири есапқа алыўшы коэффициент.

T_o -Терезели улыўма жақтылық өткизиўшилик коэффициенти төмендеги формула жәрдеми менен анықланады.

$$T_0 = T_1 \cdot T_2 \cdot T_3 \cdot T_4 \cdot T_5$$

Бул жерде T_1 - терезе айнасы жақтылық өткізіушлик коэффициенті.

T_2 - Жақтылықтың кемейуін есепке алыушы коэффициент

T_3 -Терезеден жақтылық өткенде жук көтеріуши конструкциялардан жақтылық кемейуін есепке алыушы коэффициент

T_4 - Қуяш тасыушы конструкцияларда жақтылықты жоғалтыуын есепке алыушы коэффициент

T_5 – фонарларда қорғаушы сеткасында жақтылықты есепке алыушы коэффициент.

T_0 – имарат бөлмелери ишинде тасыушы конструкцияларды ишки бетиндеги жақтылық нурларының тийип қайтыуы есабында тәбийғый жақтыланғанлық анықланған көрсетиуши коэффициент.

Тапсырма бойынша терезенің маданын табамыз.

1. Бөлменің ұазийпасы миманхана

2. Бөлменің узынлығы $a=6\text{м}$

3. Бөлменің ени $B=1,0\text{ м}$

Терезенің ен бағдары $B=1,0\text{м}$

4. Б5лмени4 бийиклиги $=e,0\text{м}$

5. Терезенің бийиклиги $H=1,5\text{ м}$

6. Жумыс жоқарысының кади $=0.8\text{ м}$

7. Терезенің астының полға дейинги аралығы $B=0,9\text{м}$

8. Терезенің ореинтациясы $A=\text{туслик-батыс}$

Есаплаў $S_g = S_n \cdot L_n \cdot n_o \cdot K_3 / 100 / T_1 \cdot T_2 \cdot K_3 \cdot g$

Зал өлшеми

$$S_n = 50\text{м}^2 \quad K_3 = 17 \quad K_3g = 1,0 \quad L_n = L_n \quad m.s = 10$$

Қурылыс технологиясы хәм
мийнет қәўипсизлиги
бөлими

3.Бап. Сейсмикаға қарсы шаралар хәм мийнетти қорғаў.

§ 3.1 Сейсмикаға қарсы шаралар

Пухаралардың хәм санаат имаратларында жук көтериўши конструкция сыпатында полат хәм темир бетоннан каркас рамалы, рам-байланысыўшы, каттылық ядросына ийе болған толтырыўшы каркас хәм басқа монолит темир бетон, ири панелли тас гербишли дийўал, көлемли темир бетон блоklar сондай-ақ аралас конструктив системалар пайдаланыў усыныс етиледи. Бир имаратта сейсмик шоблар қолланбай, турли конструктив системалардан пайдаланыў рухсат етилмейди. Темир бетон имаратлар арасында монолит хәм жыйналмалы-монолит конструкция абзал есапланады. Имарат планы геометрик туўры хәм ярым айланба формалардан шөлкемлестириў зәрур. Панда имараттың бөртип шыққан бөлмелери болса олардың өлшеми

- тоқ гербишли имаратлар 2м.

- монолит темир бетон, ири панелли, көлемли блок хәм каркаслы имаратта 6 м ден. Бир отцеп шегарасында (антисейсмик шоблар арасындағы имарат бөлмелериниң бәлентлиги 6м (еки қабат) дан аспаўы керек.

Горизонтал сейсмик кушлер тәсиринде есапланып жергиликли сейсмик раўиште орынланады.

Имараттың конструктив шегаралық өлшемлери алыныўы керек. Жук көтериўши гербиш яки тас дийўаллар, әдетте керамика, бетон тәбийғый таслар ямаса блоklarдан тикленип өрилиўде қолланылытуғвн араласпаларға пластиклестириўши хәм жабысыў кушин асырыўшы қосымшалар қосылады.

Жук көтериўши хәм өзин көтериўши дийўалларды тиклегенде ямаса каркаслар арасын толтырыўда төмендеги буйымлар хәм шийки затлар қоланылады.

А. маркасы 75 тен кем болмаған тегис яки тесиклери 14 мм ге шекем бослықлы пискен гербишлер.

Б. Есапланған сейсмик 7 балл болғанда маркасы 75 тен кем болмаған есапланған жергиликли сейсмик 8 хәм 9 балл болғанда маркасы кеминде 100 бослықлары 20% ке шекем болған керамик таслар. Егер дийўал таслары қолда өрилсе аралас цемент араласпаны маркасы жазда 25% қыста 50% алынады.

Плиталар орнатылғаннан кейин аралық хәм жоқарғы бастырма кәлпинде толық бойлама хәм көдделен дийўаллар бойлап монолит темир бетон ямаса қапталларының теглеўде жыйналмалы антисейсмик белбеўлер өткизиледи.

Бастрмаларға таянатуғын антисейсмик белбеўлер, әдетте, дийўалдың толық қалыңлығы бойынша жатқызылады. Егер сыртқы дийўаллардың қалыңлығы 50 мм ден артық болса онда белбеўлер кеңлиги 100-150 мм ге қысқартыў мункин. Белбаў бәлентлиги 150 мм ден бетон классы В 12,5 ден кем болмаўы керек. Антисейсмик белбеўлердің бойлама арматурасы жергиликли сейсмик 7-8 балл болса —4 Ш 10,9 балда —4 Ш 12,9 болған жоқары болса ямаса 9 балл болса 4 Ш 14 койылады. Дийўаллардың тутасыў жерине арматура торы жатқызылады. Бойлама арматураның улыўма кесим майданы 1см 2 узынлығы 1,5 м алынып бәлентлиги бойынша 7,8 балл зоналарда хәр 700мм ге бир, 9 хәм 10 нан артық зоналарға хәр 500 мм аралыққа бир сым тар мөлшерленеди. Есапланған сейсмиклиги 9 хәм 9 балл болған зоналарда бәлентлик бойынша хәр 300 хәм 200 мм аралыққа бойлаима арматурасын улыўма кесим майданы 1,5 см 2 ден кем болған сым тор койылады. Бундай тутасыў зоналарындағы көлеми бойынша арматура проценти, 0,15 ден кем болмўы шарт. Гербиштен колонналар орнатыў тек ғана 7 баллы зоналарда рухсат етиледи. Бунда раствор маркасы 50 ден кем болмаўы, колонна бәлентлиги 4 м ден аспыўы керек. Колонналар еки бағдарда дийўалларға беккемленген блоklar менен байланыстырылады. Дийўаллардың тутасыў орынлары темир бетон өзеклер менен кушейтириледи, өзек хәм кесилисиў жерлери арасындағы аралық 2 м ден аспаўы керек. Өзек бетонның классы, В12.5 ден дийўал растворуна маркасы 50 ден кем болмаўы керек. Дийўалды күшейтириў ушын қолланылатуғын вертикал цемент яки бетон қаптамасының қалыңлығы 25мм ден хәм беккемлиги 100кг/см² ден кем болмаўы керек. Қатлам дийўал арматурасына беккемленген арматура торы сыртынан қапланады. Байланысыўшы майдан дийўал қаптал сыртының хәр 1кв/м ге кеминде 1см 2 сейсмиклиги 9 хәм 9 болған зоналарда болса кеминде 2см алыныўы керек. Байланыстырыўшылар арасындағы аралық 50 см ден арпаўы керек. Жук көтериўши дийўалы имараттың биринши қабаты кең талап етилетуғын дуқан сыяқлы

бөлмелерден болса, оның биринши қабаты 3.2.10 жергиликли талаптарына муўапық темир бетон конструкциялардан ислениўи керек. Лестница текшелериниң балкалары дийўаға кеминде 250 мм мингизилип бекемлениўи керек.

Текшелер қосыўлар, жийналмалы маршларды бекемлеў, лестница майданшасын бастырма менен байланыстырыўды нәзерде тутыў керек. Дийўалға бекемленген консол текшелерин рухсат етилмейди. Тас гербиш дийўаллы лестница клеткасындағы есик ҳәм терезе орынлары 8-9 баллы зоналарға темир бетон рама менен қапланыўы зәрур.

3.2 Мийнетти қорғаў ҳәм қәўипсизлиги.

Мийнетти қорғаў бул тийисли нызам ҳәм басқа стандарт ҳужжетлер тийкарында әмел қылыўшы мийнет процессиндеги қәўипсизлиги, саў саламалылығы ҳәм жумыс қабилетин сақлаўын тәминлеўге қаратылған жәмийетлик экономикалық, шөлкемлестириў, техникалық санитария-гигиена ҳәм емлениў профилактика тәдбирлерин ҳәм де ускенелер системасынан ибарат.

Нөкис гербиш өриў зонасында мийнетти қорғаў мысалы өриўшиниң жумыс орны шөлкемлестиргенде трап устиндеги материаллар ҳәм инвентарлар арасында өриўши ҳәм жәрдемши арман берман журиўи ушын 60 см ашықлық қалдырыў керек. Гербишти өрип атырғанда өриў орнына жеткизип бериў тийкарғы операция болып есапланады. Гербишлер 4 ямаса 3 дийўаллы контейнерде таңланып, кран арқалы өриў орнына 15-18с? лы өз тәрәпине қыялыққа қабыланады. Сырқы траптағы жийналған гербишлер менен дийўал арасындағы аралық 60 см ашықлық болыўы керек.

Қәўипсизлик техникасы ҳәм өртке қарсы илажлар.

Өрт қәўипсизлигин алдын алыў илажы болып барлық өртке қарсы талаптар ҳәм оған сәйкес илажларын сақлаў болып, табылады жумыс ислеўши қанийгеге өрт қәўипсизлиги бойынша тәртипли инструклы илажлар өткизиў зәрурлиги болады. Қурлыс орнында буйрықта көрсетилген өрт қәўипсизлигиниң жуўап бериўши адам ажратылған болыўы керек. Қурылыс майданында өрт өшириўшилер командасы өрт болған жағдайда шақырыў ушын телефон ямаса радио байланысы ускенеленген болыуы керек.

Курылыс майданын өрт өшириуге қарсы өрт инвентарлары өшириў кураллары, ўақытша суў алып келиў менен тәмийнленген өрт өшириў гидрантлары менен исленген болыўы керек.

Бириншиден өрт өширіу құралларына огнитушитель, суу сақланатуғын бочка, қум менен ыдыс ускенеленген бел ,шелек балғалар булардың барлығы қызыл реңге боялған болған болыуы керек. Өртке қарсы ускенелерди хожалық хәм құрылыс зәрурлигине пайдаланыу рухсат етилмейди.

Өрт өширіуши ускенелер щитлер араластыруу орны өрттен қорғау бөлими анықланып бериледи.

Жумыс жургизіуідеги қәуіпсизлик техникасы.

Бетон жумыслары ушын

1. Монолит темир бетон конструкцияларын тиклеу ушын қолланылтуғын опалублоктарды жойбарға сайкес жумыс өндиризине таярлау хәм кабыллау керек.
2. Элемент апалублоктарын бир неше яруста қолланылатуғын болған болса кейинги яруста тек томенги ярус беккемленгеннен кейин ғана орнатыу керек.
3. Апалублоктарды алыу (бетон берілген бийиклике жеткеннен кейин) жумыс жургизіуішиниң рухсаты менен иске асырылады.
4. Арматураларды таярлауда қайта ислеу арнаулы арналған буның ушын сайкес ускенеленген орынларда орынланыуы керек.
5. Бетон араласпалары ушын бункер ГОСТ -2180. 7-82 талабын қанаатландыруу керек. Өзгермели жукленген ямаса бас бункер тек жабылған заборға рухсат етиледи.
6. Бетон араласпаларын тығызлауда электровибраторды ток өткізіуши шланганы вибратордан өзгертиріу алып журиуге рухсат етилмейди. Жумыс дем алысында хәр бир орыннан екинши орынға өзгертирилгенде электровибраторды өширіу керек. Бетонды электро қыздырғыштан ускенелерди монтажлау хәм жалғауға тәминлениуши дереклерге тек үшінши разрядтан төмен болмаған қәуіпсизлик техникасы бойынша группалық классификацияға ийе электромонтер орынлауы керек.

Бетонларды электро туринде қыздырғанда электро қыздыруу зонасы ГОСТ 234 СУу -88 талабын қанатландыруушы қәуіпсизлик белгиси хәм жақтылық сигнализациясы бар қорғаушы қорғауға ийе болыуы керек.

Адамлардың кириў хәм бул участкаларды қандайда бир жумысларды орынлаў сайкес қорғаўшы ускенелер қолланбай хәм техник қәўипсизлиги бойынша квалификацияда 2-группада төмен емес ийеликтеги жумыс ислеўшилердин баҳасы.

Электроқыздырыў учаскасында жайласып байланысқан ашық арматура жерге байланыстырылыўы керек. Ыссы климат шараятында бетонның жаңадан қуйылған ашық бети 2-3 саатдан себиўди баслаў керек.

Экономика бөлими

3.3 Экономикалық көрсеткішлер

Жойбарының экономикалық тусиниги.

Жойбардың экономикалық бөлими питкерий жұмысының жуўмағы менен характерленеди, жойбарланатуғын имарат сметалық баҳасын анықлаў ушын төмендеги ҳужжетлер дузиледи.

- улыўма жұмыс қурлыслық локоллық системасы.
- арнаўлы жұмыс турлери локоллы сметалар
- объект сметасы
- жыйналған (сводный) сметалық есапланыў 1984-жылғы баҳада дузилген ҳәм 1991-жылғы қайта есапланыўы менен тағыда шартнама баҳа қурылыстағы 2008-жылғы көрсеткішлерди.
- накладлық жумсалыўлар өлшеми
- монтаж жұмыслар ушын
- сантехникалық жұмыслар ушын

Объект сметалық баҳасын анықлаў ушын мәмлєктлик баҳадағы әҳмийетли ҳужжет болып табылады. Улыўма системадағы сметалық баҳасын экономикалық есаплаўлар бир қатар жуўапкершиликли функцияларды өз ишине қамтыйды. Смета капитал қаржы жумсалыўын планластырыў ушын тийкарғы көрсеткіши болып хызмет етеди.

Техник-экономикалық көрсеткішлер

Жойбарлық шешімлерді экономикалық тыйымлығын есаплау жұмысты жүргізіу хәм қурылыс жүргізіуде улыўма экономикалық жұмыс төмендеги формула менен анықланады.

$\mathcal{E} = \mathcal{E}_y + \mathcal{E}_n + \mathcal{E}_{от}$ Бул жерде $\mathcal{E}_y$ - тийкарғы өнди́рис фонды ўақтына́на алдын хәрекетке қосыў тыйымлығы $\mathcal{E}_n$ - шәртли турақлы накладной жұмысларда қысқартыўға тыйымлылық $\mathcal{E}_{от}$ - шөлкемлести́риу техникалық илажларды ислеп шығыўды тыйымлылық. Тийкарғы өнди́рис фонды ўақтынан бурын эксплуатацияға қосыў тыйымлығы $\mathcal{E}_d = E_{нс}(T_n - T_n)$ булл жерде $E_{нс}$ - тыйымлықтың нормативлик коэффи́центи 0.12ге тең. C - объект сметалық баҳасы, T_n - нормативлик қурылыстың даўам етиў СНиП 1,04,03-85 (СНЖО-79)бойынша

№	Көрсеткішлер аты	Бирлиги м?	Майданы
	Көлемли режели көрсеткішлер		
1	Кабатлар саны		12-15
2	Жұмысшы майданы	м?	
3	Улыўма майданы	м?	8547,63
4	Пайдалы майданы	м?	4720,38
5	Қурылыс майданы	м?	2238,9
6	Улыўма қурылыс көлеми	м?	51163

Жуўмақлаў

Жуўмақлаўшы бөлим

Бул имарат **Нөкис қаласы орайына 9 қабатлы 54 квартиралы турақ жай имаратыны** болып Қарақалпақстан республикасы Нөкис қаласына аймағында салыў жойбарланған. Имарат 9 қабаттан ибарат болып, жойбарда фасадлар, қырқым, перспектива хәм олардың экспликациялары көрсетилген. Имарат Қарақалпақстан климаты хәм оның сейсмикасын есапқа алған заманагөй проект. Питкерий қәнийгелик жумысының архитектуралық бөлим, конструктив шешими, қурылыс технологиясы хәм мийнет қәуипсизлиги киргизилген. Имараттың ени 14,0 метр, ал узынлығы болса 43,2 метрден ибарат. Имараттың дийўалларына пискен гербиштен пайдаланылған, маркасы М-100. Қапы хәм айналары хәзирги заманагөй қурылыс материалларынан пайдаланылды.

Өзбекстан Республикасы өз ғәрезсизлигине ерискенен кейин миллий дәстүрлеримизди қайта тиклеўди раўажландырыўға үлкен итибар бермекте. Хәзирги заман имаратларын жойбарлаўда заманға мас етип, соның менен бирге миллий усылда дүньяда тәкирарланбас биаларды жойбарлаўымыз керек деп есаплайман.

Пайдаланылған әдебиетлар

Пайдаланылган адабиятлар

1. Каримов И.А «Узбекистон на прог ХХІ века»тошкент, «Узбекистон» 1997г
2. Асамов Р.Д Иногомов М. М «Турор жой биолар типологияси» Т.ТАқи
- 3.Бабивский К.В «Типология жилых и общественных зданий г Ташкент» 1980.
4. К.Ю. Шевцов- «Архитектура гражданских и промышленных зданий» том 3 «Жилые здания» М. Стройздат 1983
5. Проектирование жилых и общественных зданий рек. Проф. Т.Г Маклаковой М «Высшая школа» 1998
6. Бандренко В.И. Зилзила буладиган туманларда юк кутаривчи гишт еки тошдан терилган биоларни лойҳалаш. Т. 1992 ийл
- 7.Борщ М.О., Симонов А. Учебное пособие «Архитектурное проектирование жилых зданий» 1998
8. Асамов Р.Д., Иногамова М.М. «Жамоат биолари типологияси» Т.ТАқи.
9. КМК 2.01 08-96 «Шовкиндан химоя» Т. 1997
- 10.КМК 201.01-94 Лойҳалаш учун иклимий ва физиковий геолгоик маълуматлар Т.1994
11. КМК 2.08.02-96-«Жамоат биолари ва иншоотлари» Т. 1996
12. КМК 01. 05. 98 «Табийий ва суний еритиш» 1998
13. КМК 02. 02. 96 «Турор жой ва жамоат биолари»